

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRтни VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

Polletno Din 40—
 Polletno Din 20—
 Posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le s navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 14. novembra 1930.

Štev. 46.

Predsednik vlade in ministri v Ljubljani.

Veličasten in prisrčen sprejem. Slovensko obrtništvo pri predsedniku generalu Petru Živkoviću in ministrih.

V nedeljo so prišli v Ljubljano predsednik vlade general **Petar Živković** in ministri pravde dr. **Srškić**, za finance dr. **Švrljuga**, za šume in rudnike inž. **Sernec** ter dr. **Švegl**. Na ljubljanskem kolodvoru in po ulicah so jih pričakovali razni dostojanstveniki, predstavniki korporacij in mase ljudstva, ki je došle odposlanke kralja prisrčno pozdravljalo.

Kmalu po njegovem prihodu se je vršila svečana seja občinskega sveta ljubljanskega, na kateri je pozdravil župan dr. **Puc** kraljevega odposlanca in gg. ministre. Njemu je odgovoril gospod ministrski predsednik ter se v svojem govoru laskavo izjavil o zaslugah bele Ljubljane za narodno edinstvo. Med odmorom so bili predstavljeni gospodu ministrskemu predsedniku vsi občinski svetniki in se je med temi razgovori gospod predsednik živo interesiral za funkcije vsakega posameznika. Tako je tudi imel priliko načelnik Zveze obrtnih zadrug g. **Josip Rebek**, da je gospoda ministrskega predsednika zainteresiral podrobneje o obrtništvi in njega položaju v Dravski banovini. Gospod zvezni načelnik je osobito izrazil željo, katere navajamo v spodnji spomenici.

Gospod ministrski predsednik je z zadoščenjem in velikim zanimanjem sprejel njegovo sporočilo. Pozornost je obrnilo posebno poročilo g. načelnika o razvoju in stanju obrtniških organizacij v Dravski banovini. Na prošnjo naj podpira težnje slovenskega obrtništva, je dobil g. načelnik zagotovilo, da bo on vsekakor rad podpiral vse težnje in stremeljenja, ki gredo v razvoj in napredek našega obrtništva.

Tekom popoldneva je g. predsednik obiskal razne kraje Gorenjske in je bil povsod navdušeno pozdravljen. Ljudstvo mu je izkazalo globoko hvaležnost, ker je stopil v neposreden stik z njim. Iz besed g. predsednika pa je tudi razvidno, da je spoznal vsaj v glavnem kakšne razmere pri nas vladajo, da si ljudstvo želi miru pri svojem delu ter podpore merodajnih činiteljev v svojih težavah in potrebah.

Zvečer je bil v Unionu slavnosten banket. Govorile so različne ugledne osebnosti.

V ponedeljek so bile sprejete v banški palači številne deputacije, med temi tudi deputacija obrtništva, katero so tvorili gg. **Josip Rebek**, **Franjo Bureš**, **Jakob Zadravec**, **Milko Krapež**, **Ivan Bricelj**, **Ivan Mihelčič**, **Ivan Gogala**, **Jernej Golčer**, **Iv. Polak**.

V imenu deputacije je nagovoril g. predsednika načelnik g. **Rebek**.

Gospod predsednik gen. **Živković** je z deputacijo prijazno razgovarjal, se informiral o položaju obrtništva ter obljubil, da bode upošteval želje obrtnega stanu. Izročene so bile na ministrskega predsednika, finančnega ministra in na ministra za trgovino in industrije spomenice, ki jih priobčujemo posebej.

Spomenica ministrskemu predsedniku generalu **Živkoviću** se je glasila:

Gospod predsednik ministrskega sveta!

Polномоčni zastopniki obrtništva Dravske banovine pozdravljajo Vas in Vam ob tej priliki izjavljajo svojo globoko udanost in spoštovanje.

Prepričani smo, da imamo v Vaši osebi pravičnega pomočnika in vršilca volje našega modrega in ljubljenege vladarja Nj. Veličanstva kralja **Aleksandra I.**

Ko Vas tem potom pozdravljamo, Vas najljubneje prosimo, da blagovolite tolmačiti Njega Vel. kralju našo iskreno ljubezen in popolno zvestobo do Njegove visoke kraljevske hiše in naše ljubljene Jugoslavije.

Naša delegacija prihaja k Vam, vesploščovani gospod ministrski predsednik, da Vam ob tej priliki izrazi težnje in želje obrtništva Dravske banovine. Mi obrtniki se trudimo, da s svojim delom doprinesemo kar je najbolj mogoče za ekonomski razvoj in napredek naroda in države. V tej težnji prosimo Vaše Blagorodje zaščite in podpore.

Gospodarski razvoj obrtništva v Dravski banovini ovira občutna gospodarska kriza. Zaposlitev naših delavnic razun v posameznih stavbnih strokah, je malenkostna in z upravičeno željo se nadejamo, da nas podpre država s svojimi javnimi dobavami. Kajti vse nabavne zahteve zadosti naša obrt in industrija, žal da so kljub naši sposobnosti mnogokrat slučajni, ko se odda delo inozemskim tvrdkam. Vsled tega Vas prosimo, da pomagate v tem pogledu s svojim velikim vplivom.

V vprašanju novega obrtnega zakona smo si obrtniki složni in želimo, da se predloženi osnutek novega zakona z našimi predlogi sprejme in odobri. Naše prepričanje je, da je vprašanje obligatornega zavarovanja proti bolezni, nezgodam, starosti in smrti obrtnika take važnosti, da mora i novi obrtni zakon predvidevati to osiguranje.

Bila bi naša želja, da se to osiguranje ne preda Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev, kakor je to predvideno, marveč se to preda obrtniškim organizacijam samim.

Obrtniki Dravske banovine imajo široko razvito organizacijo, ki je osnovana na zakonitih predpisih obrtnega zakona še iz predvojne dobe. Te organizacije so delale vedno v pravcu modrega manifesta Nj. Vel. kralja že pred 6. januarjem 1929 ter ujedinjivale v svojih vrstah nepristransko obrtnike vseh bivših političnih strank.

Dovoljujemo si predati Vašemu Blagorodju spomen-spis najjačje obrtniške organizacije v banovini, iz katerega je možno razvideti, koliko je ta organizacija naredila za narod in domovino.

Prosim Vas za posredovanje, da novi obrtni zakon obdrži predpise, ki se nanašajo na obrtno organizacijo in kjer se zagotavlja obligatornost udruženj in savezov.

Težnja obrtništva Dravske banovine je tudi, da dobi za svoj naraščaj moderno in popolno obrtno-nadaljevalno šolo, ker sedanje razmere ne ustrezajo potrebam napredka in razvoja obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Med glavnimi težnjami obrtništva je tudi želja po omiljenju davčnih dajatev. Osobito smo iznesli ponovno željo, da naj bi se davek na poslovni promet pri malih obrtnikih ukinil, pridobinski davek pa primerno pavšaliral.

Z ustanovitvijo podružnice Znanstvene banke kraljevine Jugoslavije v Ljubljani se bo mnogo odpomoglo našemu obrtništvi. Zato iskreno želimo, da pride čimprej do uresničenja zadnjega sklepa Upravnega odbora te banke.

H koncu odkrito izjavljamo, da smo hvaležni modrim ukrepom Njega Veličanstva kralja ter z odobravanjem sledimo delu, ki si ga je nadel visoka kraljevska vlada pod Vašim pravičnim predsedstvom.

Prosim Vas, da o Vašem započetem delu v blagor kralja, Jugoslavije in naroda neomajeno vztrajate še nadalje. V nas pa dobite verne in zveste državljane, ki Vas bomo dosledno podpirali pri Vašem težkem in odgovornem delu.

Na finančnega ministra je bila naslovljena tale spomenica:

Gospod minister!

Polномоčni zastopniki obrtništva Dravske banovine pozdravljajo Vas in Vam ob tej priliki izjavljajo svojo globoko udanost in spoštovanje.

Naša delegacija prihaja k Vam, vesploščovani gospod minister, da Vam o tej priliki izrazi eno naših največjih teženj in želj, to je obdoba malega obrtnika.

Izvajanje novega davčnega zakona glede pridobnine je v praksi pokazalo, da je ta obdoba za našega obrtnika neznosna. Gospodarski položaj obrtnika je vsled splošne gospodarske krize že itak skrajno slab. Davčna obremenitev pa je na podlagi ocen in predpisov v naših krajih taka, da je obrtnik ne bo mogel prenesti. Ključ nove pridobnine je štiri do petkrat večji kot je bil osnovni odstotek prejšnje pridobnine. Dočim je obrtništvo do uveljavljenja novega zakona o neposrednih davkih plačevalo 2% kontingentiranega pridobninskega davka, nalaga novi davčni zakon 6—8% osnovnega državnega davka in poleg tega še v najnižji skupini 2% dopolnilne doklade. Res je sicer, da je z novim davčnim zakonom ukinjena dohodnina, toda to dejstvo nas ne sme varati, ker v Dravski banovini pretežna večina obrtnikov tega davka ni plačevala zato, ker dohodki posameznikov niso dosegli eksistenčne minima.

Predvsem pa so z državnim davkom vred dajatve na avtonomnih ali samoupravnih dokladah previsoke, ker znašajo le-te čisto trikrat do štirikrat toliko, kakor državni davek. Umevno je, da tega naš obrtnik ne zmore in potrebno je, da se dajo tudi obrtniku kake davčne olajšave, kakor jih uživajo drugi sloji n. pr. poljedelci, nameščenci itd.

Prosim Vas gospod minister za zaščito in pomoč, da se odpravi dopolnilni davek in zniža ključ za pridobnino, da se uvede eksistenčni minimum in maksimiranje samoupravnih doklad ter končno, da se pri ocenjevanju dohodkov upošteva dejanska plačilna zmožnost obrtnika.

Ministru trgovine in industrije se je izročila spomenica te-le vsebine:

Gospod minister!

Polномоčni zastopniki obrtništva Dravske banovine pozdravljajo Vas in Vam ob tej priliki izjavljajo svojo globoko udanost in spoštovanje.

Naša delegacija prihaja k Vam, vesploščovani gospod minister, da Vam o tej priliki izrazi nujno prošnjo našega obrtništva, kateremu vsled konfekcije in tovarniških izdelkov ter uvažanja različnih izdelkov in predmetov iz inozemstva preti razdor že itak rahle eksistence.

V našo državo se uvažajo različni stroji, izdelki in predmeti, katerih iz delava pripada raznim obrtniškim strokam, oziroma obrtnikom, ki jih imamo v naši državi dovolj na razpolago. Iz inozemstva prihaja dosti takih predmetov, ki bi jih naši obrtniki tudi lahko izdelovali, če bi imeli zato na razpolago primerne prostore, orodje in finančno oporo. Čim več izdelkov se uvažuje iz inozemstva v našo državo, toliko bolj se pospešuje brezposelnost in toliko bolj je ogrožena že itak šibka eksistenca našega obrtnika in delavca.

Za uresničenje tega važnega vprašanja je treba resno misliti in pričeti z akcijo o ustanavljanju Produktivnih nabavnih zadrug, ki bi imele nalogo izdelovati različne predmete, ki se dosedaj uvažajo iz inozemstva. S tem bi bilo pomagano našemu obrtniku in delavcu v gmotnem oziru, ugled pa bi dobila pri tem tudi naša obrt in industrija. Sreče nas boli, ko vidimo, da se uvažuje blago v toliki meri v državo, in da gre naš denar v tujino, dočim je naš obrtnik in delavec brez dela in sredstev. Skrbeti moramo zase, kakor tudi za narod in državo.

To bi bil času primeren razvoj obrti, ki bi dal našim obrtnikom in delavcem dovolj zaslužka in tudi eksistence. Prepričani pa smo tudi, da bi bili naši izdelki solidnejši, trpežnejši in kar je glavno, gotovo tudi cenejši.

Obrtništvo Dravske banovine si je nadelo nalogo, da bo pričelo v najkrajšem času z ustanavljanjem Kreditnih in Produktivnih nabavnih zadrug in Vas prosi, gospod minister, da s svojim velikim vplivom delujete za razvoj in vsestransko podporo teh, za

narodno gospodarstvo, kakor tudi za državno upravo prekornih zadrug.

Predvsem Vas pa tudi prosimo za zaščito domače obrti pri raznih državnih dobavah, ker naša obrt in industrija zadošča vse nabavne zahteve.

Deputacija je ponesla kar najbolj-

še utise, osobito pa nas veseli, da je visoka kr. vlada dala priliko slišati težnje in želje našega naroda.

To nam da novo vzpodbudo in še močnejšo vero do popolnih uresničenj zgodovinskih dni 6. januarja in 3. oktobra.

O postanku obrta.

(Predavanje g. prof. Volavska za vajence.)

V ponedeljek 10. t. m. zvečer se je od pol 7. do pol 8. ure vršilo v dvorani Mestnega doma zopet predavanje za vajence. Ob udeležbi okrog 300 vajencev najrazličnejših strok in predstavnikov Zveze obrtnih zadrug je predaval profesor Tehnične srednje šole g. Volavšek o postanku obrta. To predavanje je zopet pokazalo, da je Zveza obrtnih zadrug zadela pravo, ko je začela skrbeti za ta način izobrazbe našega obrtnega naraščaja. Vsako predavanje je obiskano številnejše, kar dokazuje veliko zanimanje in ukaželjnost naših vajencev. Uverjeni smo, da bo to rodilo dobre sado-

ve za delavnico in obrtno nadaljevalno šolo. Od navzočih mojstrov, ki vrše nadzorstvo, čujejo vajenci vsakokrat tudi poučno prijateljsko besedo in priznati je treba, da radi ubogajo. Predavatelj je posegel v davne čase, ko je živel človek še popolnoma primitivno, skoro živalsko življenje. Ni imel še nikakega orodja, orožja, obleke itd. Začel je oblikovati kamen. Zbrusil, postril in preluknjaj ga je ter ga nasadil na palico, pa je imel sekirico in orožje. Napravil si je iz podaljške jermena, ki ga je odrezal iz odrte kože živali, pračo, s katero je lučal na daljavo kamenje ter tako pobijal živali. Kmalu je izumil lok in strelice. Od ubitih živali je začel slačiti in strojiti surovo kožuhovino. Ostre kamne je porabil za rezila, kosti ali dolgo zobovje živali in rib je porabil za šivanko, iz rastlinja ali drugih snovi si je napravil vrvice in kmalu je imel primitivno krojaško orodje in obleko. Pri živali je videl šapaste podplate in kopita ali parklje. Posnemal je, odril kožo ter si napravil za zaščito noge pred bodečim peškom in grmovjem in pred mokroto in mrazom obuvalo: začel je čevljariti. Videl je, da se da zmleto žito bolje uživati in pripravljati za hrano. Napravil si je primitiven kamen, ki se je vrtel okrog osi na pogon z roko ter mlet žito. Človek je postal mlinar, peči je začel kruh, dodajal slaščice v

začetku razne sadove in sladke koreninice in postal tako pek in slaščičar.

Pred mrazom in neurjem, pa tudi pred roparskimi živalmi in ljudmi se je človek prvotno skrival po skalnatih kotanjah in votlinah. Zlezel je na drevesa, kjer si je napravil gnezdu podobno bivališče. Toda to mu ni zadostovalo. Začel je skladati kamen na kamen in hlod na hlod za zid, ali obdajati spleteno steno z glino in pokrivati s kožami, lubjem itd. Postal je zidar, tesar in krovec. Izumil je opeko in apno in postal opekarnar in apnar.

Da bi razsvetlil svoj dom in si svetil na poti v temi, je iznašel razne maščobe ter si napravil iz gline svetilke. Videl je, da se dajo napraviti iz gline še drugi predmeti za kuhinjsko uporabo, postal je lončar, zgradil si je sčasoma za zaščito pred mrazom in ogrevanje doma peči, postal je pečar.

Živalska koža sama človeku ni dolgo zadostovala za obleko. Začel je spletati razne bilke, tolči jih v vlakna, vlakna spletati v nitke in nitke tkati v platno: postal je tkalec. Hotel je biti lep, pisane barve so mu dopadle, vzjel je barvasto prst in razne rastlinske in drevesne sokove ter začel barvati obleko. Okraševal in barval je kmalu razne druge predmete in slikal na steno. Človek postane barvar, slikar in umetnikar.

Zasledil je v kamnu kovino, baker, železo itd. Videl je, da se kovina da tolči, kovati in brusiti. Začel je kovati orožje in orodje ter postal kovač, nožar, izdelovalec kovinske posode itd. Tudi zlato je našel. Lepa barva in blesk ga je privlačeval, in redkost je dvignila v njegovih očeh ceno. Izdeloval je iz zlata okraske, uhane, prstane itd. Dobili smo zlatarja.

Na ta način je gospod predavatelj poljudno in zanimivo prikazal, kako so se začeli in razvili poedini obrti. Mladina je z velikim zanimanjem poslušala in sledila z napetostjo pripovedovanju. Burno in navdušeno ploskanje je bilo predavatelju najlepša zahvala.

kam in po kaj bo šel v tujino. Tudi je treba, da mu potovanje v tujino narekuje resnična potreba. Ne gre, da bi hodili v tujino n. pr. mizarški pomočniki, ki imajo dovolj prilike, da se v tej stroki izpopolnijo v domačih podjetjih in na domačih strokovnih šolah.

Razni načini barvanja mesinga (medi).

Drugo, v ta namen jako uporabljivo lužilo dobimo iz zmesi nasičene, vodene kalijeve bihromatne razstopline z dvojno množino navadne koncentrirane solne kisline, v kar se nato za dve uri dene dotični predmet. Istočasna uporaba galvanskega toka z uporabo medeninaste ploče za katodo pospeši postopek. Po trditvi A. O. Mateya, pa ta način ne da enakomernih, dobrih rezultatov. Da se dobi zrnata površina na medi, naj se uporablja lužilo, ki obstoja iz nasičene raztopline cinkovih soli v kaki kovinski (mineralni) kislini. Predmeti izgledajo potem motni (kalni) in kakor bi bili prevlečeni z rumenim okrom, tako da jih je treba, predno se posuše, še enkrat na svetlo lužati v kopelji, ki vsebuje 2 dela žveplene kisline, en del solitrove kisline in nekaj kuhinjske soli, ter prevleči s prozornim nesijajnim zlatim firnežem (iz žafrana v vinskem cvetu in lavendelskem olju). Gladke površine se dajo grenirati (pozeniti) tudi s srebrnim praškom, kuhinjsko soljo in vinskim kamnom, dočim se morajo modelirani predmeti, v katerih vdolbinah in jamicah pozrnjenje ni mogoče, napraviti hrupave na gori opisani način. Pozrnjeni predmeti se pozneje pobakrenijo v bakreni sulfatni kopelji in eventuelno na katerih mestih pozlate, kakor se to dela pri izdelavi krasnih motnih pariških pendul.

Luženje na bakreno barvo.

Luženje na barvanje medi s pomočjo močnega klorovo-cinkovega luža se je vršilo že pred osmimi desetletji. Da se doseže svetla bakrna barva, se pogase sijajni, na lahko žarenje razbeljeni predmeti, čim dobe črnorjavbo barvo, v klorocinkovi raztoplini, nakar se še nekaj časa kuha, površno izplakne, razbela v brezdimnem ognju in končno dotične predmete izkuha v klorocinkovi raztoplini, ki vsebuje prav malo bakra, pri čemer se jih dotika istočasno s cinkovo ali medeninasto palčico. Nazadnje se poedini komadi položijo in prevlečejo na tanko z lakom.

Barvanje na zlate do zelenih tonov.

Raztopi se 50 g jedkega natrona in 40 g mlečnega sladkorja v 1 liter vode, kuha en četrt ure, nato pa se doda temnozolti raztopnini modre galice. Ko ima tekočina 75 stopinj toplote, se mesingasti predmeti denejo vanjo, po 2 minutah se vzamejo zopet ven in posuše z žaganjem. Če se puste v tekočini delj časa, postanejo predmeti modrozeleni in končno nastopajo še mavrične barve. Da se dosežejo enakomerne barve, je treba, da znaša temperatura raztopline 60—75 stopinj.

Posebno lepa zlatorumena barva na sijajno polirani medi se doseže, če se vtakne čista mesingasta pločevina nekaj trenutkov pri srednji temperaturi v absolutno neutralno, razredčeno raztoplino zelenega volka (neutralen kis, bakrov oksid). (Dalje prih.)

Posvetovalnica.

Novost na vodnih vagah. Interesantom, ki so se obrnili z ozirom na notico o novih vodnih vagah na uredništvo, naznanjamo, da se dobe »Disston« vodne vage v Čehoslovski pri tvrdki Leopold Weiss, Bratislava, Mickiewiczova st. 3. Obrnili smo se že sami na to tvrdko radi podrobnejših podatkov glede cene itd.

Novo sredstvo za hladno lotanje. Zadnjič smo opozorili na »Alusin«. Prosili smo firmo, ki prodaja to sredstvo, da nam naznani prodajne pogoje. Čim dobimo odgovor, obvestimo interese v našem listu.

KAJ JE NOVEGA.

Borzna poročila. Tuje valute so veljale v prejšnjem tednu v dinarjih povprečno: Berlin (nemška marka) 13-46, Budimpešta (madžarski pengő) 9-88, Curih (švicarski frank) 10-96, Dunaj (avstrijski šiling) 7-96, London (angleški funt) 274-38, Newyork (am. dolar) 56-38, Pariz (francoski frank) 2-22, Praga (čehoslovaška krona) 167-43, Trst (italijanska lira) 2-96.

Ministrski predsednik gen. Živković je odpotoval iz Ljubljane v ponedeljek z večernim brzovlakom, ministri, ki so ga spremljali, pa so odšli v torek v Celje, Maribor in Ptuj, kjer so szejemali predstavnike naroda, da čujejo njihove želje.

Celjski podžupan dr. Ogrizek je bil odstavljen, kakor poročajo časopisi vsled odredbe ministrskega predsednika in z odlokom banske uprave z dne 10. t. m.

Avstrijska fašistična Heimwehr, ki je pred nedeljskimi volitvami grozila z državnim udarom in pohodom na Dunaj in katere voditelj minister Starhemberg je začel preganjati socialno demokracijo, je pri volitvah popolnoma propadla in z njo vred utrpela težke izgube tudi doslej vladajoča krščanska socialna stranka, pridobili pa so socialni demokrati.

Spomenik Franciji v Beogradu, eno najlepših del slovitga našega kiparja Meštrovića, so odkrili v nedeljo ob navzočnosti francosk. ministra Charpentiera in predstavnikov naše vlade.

Razorožitve tudi na kopnem ne samo na morju zahtevajo predstavniki Nemčije na razpravah pripravljane razorožitvene konference v Ženevi.

Celjsko obrtništvo je predložilo o priliki poseta ministrov v Celju obsežno spomenico, v kateri omenja težak položaj našega obrtništva in njegove zahteve po omiljenju davčnih bremen, za podporo pri strokovni vzgoji naraščaja in snovanju produktivnih zadrug.

Nova banka v Murski Soboti se je ustanovila z delniško glavnico 1 in pol milijona Din pod firmo Kreditna banka d. d. ter posluje v prostorih Kreditne zadruge za trgovino, obrt in industrijo.

Dohodki naših železnic so se zvišali v letu 1929/30 skupno od blagovnega, potnega in prtljažnega prometa na 3007.7 milijona Din napram 2610.4 milijona Din v letu 1928/29, torej za okroglo 400 milijonov Din.

Načrt zakona o industrijski banki je že izdelan in predvideva v začetku delniški kapital 150 milijonov Din, 150.000 delnic po 1000, država pa bo jamčila za hranilne vloge.

Brezposelnost v Angliji stalno narašča, tako da je dosegla koncem oktobra število brezposelnih 2,238.501, kar pomeni, da je število brezposelnih naraslo v enem tednu za 38.213 ali v primeri s prošlim letom za 1,003.113, kar povzroča delavski vladí Macdonalda seveda velike skrbi.

Za koncesijoniranje tiskarskega obrta tudi po novem obrtnem zakonu se je začel živahen pokret med tiskarskimi podjetji in grafičnim delavstvom cele države.

Konferenca o davku na poslovni promet se vrši prihodnje dni v beograjski Obrtniški zbornici ob sodelovanju zastopnikov vseh zbornic za trgovino, obrt in industrijo v državi, ki so v smislu zaključkov zadnje konference zbrali razne predloge po zaslišanju interesentov zborničnega področja.

Kriza v lesni industriji in trgovini, ki je nastopila letošnje leto tako ostro, je dala zvezi lesnih industrijskih podjetij povod, da na merodajnih mestih zahtevajo regulacijo sečnje tako, da bi se posekalo največ 50 odstotkov lanske množine.

Izvoz jugoslovanskega grozdja je radi težkoč, ki jih je povzročila Madžarska pri prevozu preko njene teritorije, trpel veliko škodo ter znašajo izgube, ki jih trpi vinogradniki-izvozniki ogromne vsote, samo pri enem vagonu okrog 20.000 Din.

Strokovni kongres strojarjev se vrši 30. t. m. v Beogradu ter je ministrstvo dovolilo znižano vožnjo.

Vajeniška predavanja.

Zveza obrtnih zadrug priredi v ponedeljek dne 17. in 24. novembra ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu (vhod iz Streliške ulice) predavanja o alkoholizmu.

Prvo predavanje bo brez slik, drugo pa s skioptičnimi slikami kot rekapitulacija prvega. Predaval bo g. Puhar, uradnik Higijenskega zavoda Kraljevine Jugoslavije.

Na zanimivo in poučno predavanje so vabljeni tudi gg. mojstri. Vstopnina je prosta.

Iz Zavoda PO Zbornice za TOI.

Izvršilni odbor Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani je imel prošli teden sejo, katere so se udeležili poleg predsednika g. Ivana Ogrina tudi člani gg. Josip Rebek, inž. Remec in Stanko Florjančič. Na podlagi poročila tajnika g. dr. Jos. Pretnarja je odbor dovolil več podpor za strokovno izpopolnitev v inozemstvu ter sklenil, da v prihodnjih mesecih priredi več tečajev za mizarško luženje, tečaj za reklamo in trgovske aranžerje, tečaj za pršenje barv na les in kovino, tečaj za barvanje čevljev in usnja ter po možnosti še nekatere druge tečaje. Sklenil je prirediti filmska predavanja za nekatere stroke, osobito za lesno industrijo in obrt ter preskrbeti posebnega strokovnjaka, ki bi pregledal naše žage, zbiral statistično gradivo ter dajal nasvete za pravilno in ekonomsko rezanje lesa.

Govorilo se je nadalje o prireditvi primernih predavalnic in učilnic za zavodove tečaje ter se sklenilo, da se zavodovo glasilo J. O. pošilja vsem zadrugam, šolam in zborničnim članom brezplačno.

Končno se je ugotovilo, da se obračajo na zavod za podpore za strokovno izpopolnitev osebe, ki ne navajajo niti kam bi rade šle, niti kdaj in koliko časa, temveč žele samo podporo, vse drugo naj bi pa preskrbel zavod sam zanje. Opozarja se, da si mora biti vsakdo sam že na jasnem,

Transmisijska (gonilna)

jermena

svetovne tovarne

„Gehrckens“

ima vedno na zalogi trdka

FELIKS TOMAN in L.

Ljubljana, Resljeva c. 30

Zahtevajte specifikacijo in ceno!

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)

d. z o. z.

**Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad**

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarstvo stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežbi

IZ ORGANIZACIJ.

Zadruga ključavničarjev za sodni okraj ljubljanski v Ljubljani opozarja svoje članstvo, pomočnike in vajence na sledeče:

Vajenske preizkušnje se bodo vrle v nedeljo, dne 30. novembra t. l. s teoretičnim delom v ljudski šoli v Ljubljani na Grabnu, s praktičnim delom pa v nedeljo, dne 7. decembra t. l. v delavnici tvrdke Weibl v Ljubljani, Čopova cesta 10. Pričetek vsakokrat ob 8. uri zjutraj.

Preizkuševalno delo za vajence stavbnega ključavničarstva je: Lastnoročna izgotovitev kurilnih vrat, desnih, 20x14 cm v svetlobi in obloženih s 4 mm debelo varnostno ploščo, za vajence strojnega ključavničarstva pa lastnoročna izgotovitev 5 mm močnega pravokotnika (Anschlagwinkel) — vse po navodilu učnega mojstra.

Vajenci, ki jim poteče učna doba do 24. februarja 1931, naj vložijo lastnoročno pisane prošnje pri podpisani zadrugi najkasneje do 27. t. m. in se preizkušnje udeležijo brez vsakega posebnega vabila. V prošnji je treba navesti natančno rojstne podatke, učno dobo in številko učne pogodbe. Priložiti je prošnji zadnje šolsko izpričevalo.

K teoretični preizkušnji naj prinese vsak vajenec tudi polo papirja in svinčnik.

Dolžnost učnega mojstra je, da nadzoruje (vajenca pri sestavi prošnje, mu da potrebna navodila za preizkuševalno delo in za to potrebni material brezplačno na razpolago.

Sprejemanje in oproščanje vajencev se vrši vsako drugo nedeljo v prvi polovici meseca od 9. do 10. ure dopoldne z zadrugi pisarni v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vsi člani se ponovno opozarjajo, da mora biti ob sprejemu vajenca navzoč njegov učni mojster ali pa njegov namestnik.

Vajenci, ki imajo delavske knjižice pri zadrugi, naj iste dvignejo med uradnimi urami.

Člani, ki še niso poravnali zadrug-

nih doklad, se opozarjajo poslednjič, da to store nemudoma, ker se bodo doklade pričele izterjati v tekočem mesecu prisilnim potom.

Zadružni pozdrav — Načelstvo.

* * *

Obrtno društvo v Trbovljah bo priredilo od dne 30. novembra serijo predavanj, h katerim bodo vabljeni vsi obrtniki, pomočniki in vajenci. Prvo predavanje se bo vršilo dne 30. novembra 1930 ob 11. uri dopoldan v v Toplicah.

* * *

Kolektivna obrtna zadruga za sodni okraj Kranjska gora s sedežem na Jesenicah sporoča, da se vrši vajeniška preizkušnja v nedeljo dne 30. novembra ob 9. uri dopoldan v salonu restavracije Mesar na Jesenicah.

Vsi vajenci, ki bodo prosti do 30. novembra 1930, naj se zglase v zadrugi pisarni do 20. novembra ter naj prinese s seboj delavsko knjižico in en izvod učne pogodbe.

* * *

Obrtno društvo v Laškem je imelo v nedeljo 12. oktobra izredni občni zbor v Laškem z dnevnim redom: 1.) Poročilo načelstva, 2.) Gospodarsko poročilo tajnika Zveze obrtnih društev Dravske banovine v Celju, 3.) Davčno vprašanje, 4.) Dopolnilne volitve odbornikov, 5.) Sklepanje glede pristopa k Zvezi obrtnih društev Dravske banovine, 6.) Sklepanje o § 13, točka 1 društvenih pravil, 7.) Razni predlogi in sklepi. — Zboru je predsedoval načelnik g. Blaž Zupanc, ki je v svojem nagovoru prisrčno pozdravil med drugim tudi goste gg. zborničnega člana Jerneja Golčarja, tajnika Zveze g. Antona Lečnika, zastopnika Obrtnega društva v Celju Draga Žabkarja in predsednika pompreizkuševalne komisije g. Franca Šoharja. Na njegov predlog se sklene poslati udanostno izjavo Nj. Vel. kralju. Nato je poročal g. Zupanc k prvi točki dnevnega reda. Omenjal je, da proslavlja društvo letos pravilno svojo 10-letnico, ker je preteklo avgusta meseca že 10 let, od kar je kot takrat-

ni tajnik sestavil prva društvena pravila. Ko se je društvo že prav dobro razvijalo in je imelo že precejšen fond, je nesloga med društveniki in odborom dovedla do cepitve in do sestave novih pravil. Ko bi vladala sloga, imelo bi Laško danes svoj lasten obrtniški dom, svojo nabavljalno zadrugo, svojo posojilnico, razne socialne naprave, svojo obrtniško godbo, svoje gledališče in še mnoge druge gospodarske naprave. Laško obrtno društvo je posvetilo delovanje večji del izobrazbi naraščajo, gospodarskemu in obrambnemu delovanju za svoje člane in skrbstvu za revne obrtnike. Mnogo se je trudilo v boju proti šušmarjem, prirejal prijateljske sestanke, veselice, izlete, vlagalo razne peticije za člane, prošnje za brezcarinski uvoz strojev in polfabrikatov. Četudi se pojavijo večkrat nesoglasja, je bilo delovanje društva vendarle uspešno. Zahvaljuje se Zbornici TOI za njena točna navodila. Pri zunanjih stanovskih zborovanjih na Jesenicah in v Šoštanju se je društvo odzvalo s pozdravi. Uspešno je nastopilo pri ureditvi delavnega časa. Društvo bo priredilo letos svoj 8. obrtniški ples. Kakor vsako leto, razpečava tudi letos obrtniške koledarje. Delo društva se je pokazalo za uspešno in agilno, kjerkoli je bilo treba ščititi interese obrtnika.

K 2. in 3. točki dnevnega reda je poročal tajnik Zveze obrtnih društev v Celju g. Žabkar, ki je v daljšem govoru očrtal današnji položaj obrtništva, se dotaknil vseh obrtniških vprašanj, zlasti pa obrtniške organizacije. Poročal je dalje o davčnih težkočah in bremenih, katere naj bi se skušalo odpraviti. Vsa važna vprašanja se da jo rešiti le tedaj, ako bodo imeli obrtniki zavest, da je potrebna velika, enotna in do skrajnosti izvedena organizacija, ki se bo zavedala svojih dolžnosti. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Dopolnilne volitve so se vršile po listkih. Izvoljeni so bili do prihodnjega rednega občnega zbora gg. Navšak Josip, brivski mojster, Klepej Rudolf

ml., mehanik in Šipek Josip, ključavničarski mojster, vsi v Laškem,

K 5. točki dnevnega reda je poročal strokovni tajnik g. Žabkar o obrtniški organizaciji na podlagi društvenega zakona in posebej o Zvezi obrtnih društev ter o pravicah in dolžnostih članic. Na predlog predsednika je bil soglasno in z velikim odobravanjem sprejet sklep, da pristopi Obrtno društvo v Laškem kot članica k Zvezi obrtnih društev Dravske banovine v Celju.

K 6. točki dnevnega reda je g. predsednik povdaril uspešno, agilno in nesebično delovanje predsednika Zveze obrtnih društev v Ljubljani g. Josipa Rebeke, ki neumorno deluje v prid slovenskega obrtništva. Za njegovo nesebično zaslugo predlaga g. predsednik, da izvoli današnji izvanredni občni zbor v smislu § 13., 1. odst. naših pravil gosp. Josipa Rebeke, ključavničarskega mojstra, člana Zbornice TOI in načelnika Zveze obrtnih društev v Ljubljani, častnim članom Obrtnega društva v Laškem. Predlog g. predsednika je bil z odobravanjem in soglasno sprejet.

K 7. točki »Razni predlogi in sklepi« se je vnela daljša debata, v katero so posegli razni govorniki. Med zborovanjem je prispel tudi g. Ivan Rebek iz Celja, dolgoletni delavec na polju obrtniške organizacije. Bil je od vseh burno in z veseljem pozdravljen in z odobravanjem so se sprejeli njegovi predlogi, kako naj bi obrtništvo skrbelo za samopomoč, zlasti pa, kako naj bi se organizirale produktivne obrtne zadruge.

Končno so bile na predlog gosp. Žabkarja sprejete sledeče resolucije, katere priobčimo v prih. številki.

Pristopajte k Obrtniški Samopomoči!

Zveze obrtnih društev v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, prilličje.

Ivan Mihelčič st.:

Zapiski s poučne ekskurzije.

Organizacija praktičnih električnih in strojnih tehnikov v Ljubljani je priredila v času od 24. do 30. avgusta 1930 poučno ekskurzijo v Avstrijo in Čehoslovaško s programom, da si ogleda sledeča podjetja: Hidroelektrarne »Steirische Wasserkraft und Elektrizitäts - A. G. Graz« v Perneggu in Mixnitzu, Tovarne jeklenih izdelkov Böhler v Kapfenbergu, Škodovih zavodov v Plznu, Aerotovarne v Pragi, Mestt Prage, Siemens & Schuckertwerke nt Dunaju in Kalorične centrale Simmering na Dunaju.

Rad sem se odzval prijaznemu vabilu ter se pridružil četici naših mladih pionirjev, ki je štela 33 članov in 3 goste. Organizacija ekskurzije sta bila gg. Anton Varšek in Ivan Mihelčič ml., vodja ekskurzije pa g. ing. Ditrich.

V nedeljo 24. avgusta smo se o polnoči odpeljali z ljubljanskega glavnega kolodvora z brzim vlakom proti Dunaju v posebnem vagonu, katerega je priklopila železnica vsled velike udeležbe. V Celju se je pridružilo ekskurziji 5 udeležencev, na Pragerskem pa še eden, tako da je bila naša ekskurzijska družba polnoštevna. Po carinski reviziji v Mariboru so se pojavili v vlaku avstrijski sprevodniki nato pa še poli-

cijski organi, ki so nam vestno vidirali potne liste. V Gradec smo odpeli ob pol 6. uri zjutraj. Na graškem kolodvoru je bilo vse prekopano, ker so delali podzemelske dohode in odhode k vlakom, kar bo jako olajšalo kolodvorski promet. Po kratkem odmoru smo nadaljevali vožnjo do prvega našega cilja, t. j. do mesta Bruck ob Muri, kamor smo prispeli ob 7. uri zjutraj. Na kolodvoru nas je pričakoval lastnik restavracije »Zum goldenen Löwen«, ki nas je prijazno pogostil ter tudi preskrbel, da so za nami odpeljali naše kovčke. Pripravljen smo imeli že zajutrek. Takoj se je pokazalo, da imamo med tovariši par humoristov, ki so skrbeli za prijetno zabavo tekom celega našega potovanja.

Po zajtrku smo se odpeljali na dveh avtobusih v Pernegg, kjer je zgrajena na Muri elektrarna, last družbe »Steweag«. Tam sta nas pričakovala že ing. Wellacher in obratovodja g. Kläiblinger. Ta elektrarna, ki leži 8 km južno od Brucka, se je pričela graditi v letu 1927. Padec vode so dobili na ta način, da so 2-5 km nad elektrarno napravili jez, speljali vodo po posebnem kanalu in tako dobili 17-30 m padca s srednjo vodno množino 99 m³ v.

Elektrarna je zgrajena na podlagi najmodernejših izkustev. Centrala je v obratu od leta 1928. Za pogon služijo 3 Francis-spiralne turbine

z navpično osjo po 8500 KS, direktno spojene s 3 generatorji za trofazni tok 5500 V, 8000 KVA. Vsaka turbina ima sicer svoj regulator, vendar prevzame v slučaju defekta avtomatično drugi regulator funkcijo prvega brez vidnih posledic. Upravljanje generatorjev in stikalne naprave se vrši iz posebnega obratnega prostora, kjer je nameščena na steni živa stikalna shema iz katere je vsak trenutek razvidno momentalno stanje stikalnih naprav v centrali. Na levi strani obratnega prostora se nahaja stikalna naprava, transformacijska postaja ter odvodi za 20 KV. V veliki dvorani poleg glavnega poslopja hidrocentrale se nahajajo oljna stikala, transformatorji in strel vodne naprave za odvode 100 KV. Pred to dvorano se nahaja na prostem razdelilno ogródje za poedine daljnovođe, ki potekajo proti Gradcu in proti drugim industrijskim središčem.

Letočno pomlad pa je pričela ista družba z napravo nove elektrarne v Mixnitz. Dva km južneje pod že obstoječo električno napravo bo napravljen jez, od koder bo zopet izpeljan poseben 6-5 km dolg jarek. To delo je ogromno, rekel bi, da naravnost hribe prestavljajo; ponekod je treba odkopati cel hrib, drugje pa zopet dvigniti doline. Na ta način bo dobila umetno napravljena struga svoj 6-5 km dolgi tok. Čez strugo morajo napraviti 8 železnih mostov. Eden teh

mostov je gotov in je zanimivo, da je most iz pločevine brz zakovičnih šivov električno zvarjen. Srednje vodne množine bo na razpolago 88 m³/s pri padcu 19 m. Centrala bo opremljena z dvema Kaplan-turbinama z navpično osjo, vsaka za 11000 KS učinka, spojena direktno z dvema generatorjema za trofazni tok pri napetosti 5500 V in 11000 KVA. Transformacijska postaja s pripadajočo stikalno napravo za 100 KV bo zgrajena na prostem. Obe elektrarni, t. j. v Perneggu in Mixnitzu, bosta razpolagali stalno s 48.000 KVA, okroglo s 60.000 konjskimi silami. Svoj tok bosta oddajali proti jugu do naše meje pri Špilju, proti severu pa do Dunaja.

Vse te naprave smo si temeljito ogledali. Razkazovali in tolmačili so gg. inženirji z vso uljudnostjo in ljubeznostjo. Po ogledu smo se vrnili v Bruck h kosilu. Po kosilu smo si ogledali v skupinah mesto in njega zanimivosti, od katerih naj omenim mestni vodnjak na glavnem trgu. Ta vodnjak, ki je star nad 400 let, so v letu 1888. popravili in ga ogradili z železno ograjo. Tako predstavlja sedaj lepo spominsko vrednost. Šli smo tudi na grad, kjer je opaziti sledove nekdanjih utrd, žalibog pa je sedaj vse zapuščeno. V neki lopi se vidi še 6 topov na lesenih vozovih iz Napoleonevega časa. Na gradu imajo sedaj civilno strelišče.

(Nadaljevanje sledi.)

RAZNO.

Uradne ure pri carinarnicah in centralnih carinskih blagajnah se počeniš z 11. novembrom 1930 vsak dan dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne od 14. do 17. ure ter ob sobotah od 8. do 14. ure.

Izročitev novega luksuznega parobroda »Kraljica Marija«, ki bo vzdrževal osebno plovidbo ob naši jadranski obali, se je izvršila 1. t. m., s čimer je naša mornarica dobila zopet lep parnik, ki bo dobro služil dvigu našega tajskega prometa v Primorju.

DOBAVE.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave razne železnine, litih koles, strešne lepenke. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega orodja; do 20. novembra t. l. glede dobave 3 in pol vagona moke. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 metrov vrvi. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. novembra ponudbe glede dobave jekla, koles za centrifugalno sesalko, ostrilnih plošč, pločevine, 200 kg žebeljev, 1 vagona koruze ter glede dobave 1 transformatorja. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 17. novem-

bra t. l. ponudbe glede dobave 1500 kilogramov denaturiranega špirita in 500 kg surove karbolne kisline ter glede dobave zobatih koles. Dne 25. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave materijala za barvanje. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 22. novembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave rezervnih delov za avtomobile znamke »Matis«. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave 750 kg železnih verig; do 18. novembra t. l. pa glede dobave delov za premogovno dvigalno napravo; do 20. novembra t. l. pa glede dobave 100 m »balat«-jermena. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave 3 komadov trajno gorečih peči, raznega okovja, 800 komadov termelitne opeke, raznih pisarniških potrebščin, kurilnih vrat, električnega materijala in signalnih zvoncev. do 24. nov. t. l. glede dobave 100 komadov železnih drogov, 100 m povoščenega platna in 25 komadov stropnih litoželeznih svetilk; do 25. novemb. t. l. pa glede do-

bave 300 kg pšeničnega in 1000 kg koruznega zdroba, 25.000 kg pšenične moke, 300 kg ječmenove kaše, 100 ducatov Schmoll-paste, 300 kg testenin, 50 kg popra, 25 kg paprike, 200 litrov kisa »Vinocet«, 1000 kg bučnega olja, 5000 kg koruze, 1000 kg kave, 2000 kg mila in 100 kg čaja. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede

dobave 3000 kg masti. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2200 kg žebeljev, 8 parov nepremočljivih jamskih oblek, 4 pare jamskih gumijevih čevljev ter glede dobave jeklenih vrvi. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

STOEWER

srednji pisalni stroj v elegantnem črnem kovčegu, se odlikuje s precizno konstrukcijo in je opremljen z vsemi prednostmi velikega pisarniškega stroja

v zalogi pri tvrdki

LUDV. BARAGA

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6

Urarji in mehaničarji

Vse posamezne gramofonske dele

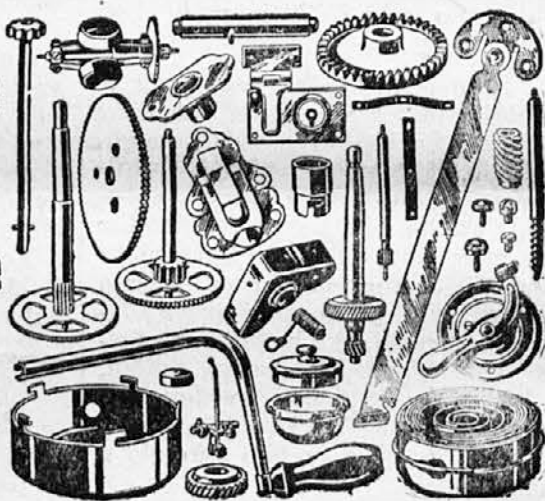
po vzorcih, kakor tudi za specialne gramofonske znamke, dalje vsakovrstne

gramofonske igle

dobavlja točno in po ugodnih cenah

tovarniška zaloga gramofonov, plošč in gramof. sestavnih delov

Gramofon "A. Rasberger"

Izvršuje za Vas vsa košljivejša in zamudna popravila. Izdelujemo zobna kolesa, valjke, gonila itd.

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Flgovca)

IVAN JAX in SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.

15 letna garancija.

Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“

Kolesa iz prvih tovarn. Dürkopp, Styria, Kayser-Nero. Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje tudi na obroke. Cenike franco in zastoj.

TUJEČ EVGEN, LJUBLJANA

Smolečova ulica štev. 3

se priporoča za prodajo elektrotehničnega materijala, žarnic, motorjev, železnih ognja in vloma varnih blagajn itd.

Telefon 26-89

Telefon 26-89

Najboljši

firneži, laneno olje, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, kakor tudi kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst dobite po

nizki ceni pri tvrdki

Alojzij Keber,

Ljubljana, Marijin trg 8.

Detaljna zaloga DUKO-lakov po tvorniškimi cenah. — Antoxid barve zoper rjo.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam